

**Уманський національний університет садівництва
факультет економіки і підприємництва
кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності**

Назва курсу	Економіка АПК
Викладачі	Микола Коротеєв
Профайл викладачів	https://economics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/koroteev-mikola-anatolijovich.html
Контактний тел.	(04744) 3-87-89
E-mail:	nickoroteyev@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=468
Консультації	Щопонеділка з 16.00. до 17.00 та щоп'ятниці з 15.00. до 16.00 у аудиторії 267.

1. Анотація до курсу

«Економіка АПК» – це нормативна дисципліна яка спрямована на підготовку фахівців, які повинні оволодіти знаннями і навиками з: розроблення заходів і рекомендацій щодо агропромислової інтеграції, аналізу та узагальнення досвіду міжгалузевих зв'язків і функціонування агропромислових формувань різного виробничого спрямування; обґрунтування пропозицій пропорціонального і збалансованого розвитку АПК з урахуванням специфіки функціонування всіх його галузей і сфер; удосконалення управління і планування, форм і методів стимулювання з максимальною орієнтацією виробництва на високі кінцеві результати.

2. Мета та цілі курсу

Мета курсу – розширити знання щодо дії ринкового механізму в АПК, навчити їх творчо підходити до вирішення різноманітних завдань (насамперед на рівні підприємств АПК), прищепити вміння оволодівати новими спеціальними знаннями, сприяти формуванню економічного мислення, адаптованого до вимог сучасної ринкової економіки.

Програмні компетентності (цілі курсу):

1. Креативність, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях.

3. Здатність приймати обґрунтовані рішення, планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області економіки.
4. Здатність виявляти, отримувати й аналізувати інформацію з різних джерел, організовувати та керувати інформацією.
5. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням фінансування науково-дослідницьких робіт.
6. Здатність до участі в науковій кооперації (міжгалузевій, міжнародній тощо).
7. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
8. Вміння володіти інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світових і вітчизняного АПК.
9. Вміння формалізувати фахові прикладні задачі в галузі економіки агропромислового виробництва, алгоритмізувати їх.
10. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати проведених експериментів і досліджень; робити висновки про економічну ефективність на основі одержаних досліджень, застосовувати їх у науковій та практичній сфері.
11. Здатність до встановлення природних передумов застосування конкретних методів і модифікацій досліджень, вибору раціональної методики польових і лабораторних досліджень, оцінки необхідної точності вимірювань, якості та ефективності (в тому числі й економічної) кінцевих результатів.

3. Формат курсу

Основним форматом курсу є очний.

В рамках вивчення дисципліни «Економіка АПК» передбачено проведення:

- лекцій. За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу;
- семінарські заняття. На заняттях передбачається розгляд теоретико-методичних основ функціонування агропромислового комплексу України. З метою кращого засвоєння матеріалу планується використання тестів, ситуаційних задач тощо. По окремих темах планується проведення дискусії із застосуванням методик рольових тріад.
- практичні заняття. На практичних заняттях планується засвоєння практичних розрахунків основних показників економічної ефективності функціонування агропромислових формувань;
- самостійна робота студентів буде проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

4. Результати навчання

1. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями з економіки при виконанні науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань.
2. Володіти принципами фінансового забезпечення науково-дослідної роботи, структури кошторисів на її виконання, підготовки запиту на отримання фінансування, складання звітної документації.
3. Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження у науково-дослідницькій та інноваційній діяльності.
4. Формулювати наукову проблему з огляду на ринкові запити сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези

досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень у сфері агрономії.

5. Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації економічної інформації.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
К-сть годин	14	16	60

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2020	2	201 «Агрономія»	1	н

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Специфічні вимоги, які студент повинен врахувати відсутні.

8. Політики курсу

Під час підготовки до практичних та семінарських занять, проведення контрольних заходів студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу доброчесності Уманського НУС.

9. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література/ ресурси в інтернеті	Завдання, год.
--------------------	--------------------------	-------------------------------------	-----------	---------------------------------	----------------

<p>Тиж. 1. 26 лютого 2 акад. год.</p>	<p>Тема 1. Агропромисловий комплекс України Сутність понять «агропромисловий комплекс», агропродуктовий комплекс», «агропродовольчий комплекс», «агропромислове виробництво». Економічне і соціальне значення АПК. АПК – складна і динамічна загальнодержавна, регіональна і локальна система. Роль АПК України у виробництві національного доходу і валового суспільного продукту, його місце за розміром основних виробничих фондів і кількістю зайнятих, обсягами товарної продукції у світі; окремих країнах; в Україні та її регіонах.</p> <p>Агропродовольчий підкомплекс АПК. Підкомплекс непродовольчих товарів АПК. АПК й агробізнес. Закономірності агропромислового комплексоутворення: перетворення виробництва і переробки сільськогосподарської продукції та їхніх обслуговувальних галузей у масштабі районів, областей, країни у цілісність; формування функціонально-дискретних агропромислових територіальних систем; територіальне зосередження виробництва певних видів сільськогосподарської продукції та її переробки у зонах і районах з найсприятливішими природними умовами.</p> <p>Господарська (галузева і міжгалузева) суть АПК. Політико-економічна суть АПК. АПК у процесі відтворення суспільного продукту і населення. АПК як форма прояву агропромислових зв'язків унаслідок обміну результатами діяльності між компонентами (підприємства, галузі, агропромислові цикли), що взаємодіють на різних територіальних рівнях. Функціональні типи, підтипи і види агропромислових зв'язків. Оптимізація агропромислових зв'язків і підвищення ефективності функціонування АПК.</p>	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація</p>	<p>1, 4, 5, 7, 18, 20, 21, 22</p>	<p>Передивитись презентацію, 2 год.</p>
---	--	-----------------------	--------------------	---------------------------------------	---

<p>Тиж. 1. 26 лютого 2 акад. год.</p>	<p>Тема 2. Структура АПК та напрями її збалансованого розвитку.</p> <p>Багатоаспектність структури територіального АПК – галузева, функціональна, територіальна, організаційно-управлінська. Галузева структура АПК як наслідок галузевого і внутрішньо-галузевого поділу праці в агропромисловому секторі економіки.</p> <p>Склад і об'єднання галузей АПК в окремі сфери на загальнодержавному рівні. Перша сфера – виробництво засобів виробництва для АПК (машинобудування для рослинництва, тваринництва, кормо-виробництва; випуск технологічного устаткування для харчової промисловості, збереження і транспортування сільськогосподарської продукції; ремонт машин і устаткування; виробництво мінеральних добрив і різних хімічних засобів; мікробіологічна промисловість; комбікормова промисловість; сільське будівництво (меліоративне, шляхове та ін.). Друга сфера – рослинництво і тваринництво. Третя сфера – переробні виробництва (харчова і легка промисловість). Четверта сфера – торгівля, заготівля сільськогосподарської продукції, матеріально-технічне постачання АПК. П'ята сфера – виробнича інфраструктура (підприємства транспорту і зв'язку; системи ветеринарного і землевпорядного обслуговування); невиробнича інфраструктура (органи управління та інформаційно-обчислювального обслуговування, система науки, дослідне господарство і підготовка спеціалістів).</p> <p>Сільське господарство як центральна ланка АПК і його місце і роль в економіці країни. Особливості сільського господарства та їх вплив на економіку аграрних і переробних підприємств.</p> <p>Оптимальне співвідношення між ланками АПК. Необхідність збалансованого розвитку АПК України. Головний напрям удосконалення галузевої структури АПК України – зміна співвідношення між сферами АПК завдяки розвитку сільськогосподарського і продовольчого машинобудування, виробничої і невиробничої інфраструктури. Удосконалення інвестиційної політики (податкові пільги, пріоритетне кредитування; іноземний капітал) як головний чинник зміни галузевої структури АПК. Інтеграція України у світове господарство і потреба зміни галузевої структури АПК.</p>	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація</p>	<p>1, 4, 5, 7, 18, 20, 21, 22</p>	<p>Передивитись презентацію, 2 год.</p>
---	---	-----------------------	--------------------	---------------------------------------	---

<p>Тиж. 3. 11 березня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 3. Продовольчий підкомплекс АПК Сутність продовольчої безпеки, структура, цілі та методи її досягнення. Стратегія, критерії та параметри продовольчої безпеки. Продовольчий комплекс: сутність та значення. Структура продовольчого комплексу. Продуктова структура продовольчого комплексу: сутність і критерії її формування. Спеціалізовані (продуктові) підкомплекси на базі виробництва і переробки рослинницької продукції (зернопереробний, цукробуряко-переробний, картоплепереробний, льонопереробний, плодоовочево-переробний, олійножировий, ефіроолійний, виноградопереробний) та їхні загальні особливості: нерозривний зв'язок із землею і великі територіальні масштаби функціонування; сезонність виробництва у сировинній і переробних ланках; значні обсяги і малотранспортабельність продукції. Спеціалізовані (продуктові) підкомплекси на базі виробництва і переробки тваринницької продукції: молокопереробний, м'ясопереробний та їхні особливості (залежність від природної і промислової кормової бази). Зв'язки рослинницькопереробних і тваринницькопереробних підкомплексів у сировинній, переробній і обслуговувальній ланках. Територіальна і соціально-економічна структури продовольчого комплексу. Особливості управління продовольчим комплексом у контексті гарантування продовольчої безпеки держави.</p>	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація</p>	<p>1, 4, 5, 7, 17, 18, 20, 21, 22</p>	<p>Передивитись презентацію, 1 год.</p>
--	---	-----------------------	--------------------	---	---

	<p>Тема 4. Виробнича і соціальна інфраструктури АПК</p> <p>Суть і значення інфраструктури діяльності підприємства. Інфраструктура в системі суспільного виробництва.</p> <p>Суть виробничої інфраструктури. Місце інфраструктури в виробничому процесі. Елементи виробничої інфраструктури. Народного господарський, регіональний, галузевий і внутрішньовиробничий рівні виробничої інфраструктури. Складові елементи інфраструктури підприємства. Функції підрозділів інфраструктури (обслуговуюча і власне виробництво).</p> <p>Визначення ефективності інфраструктури. Оцінка ефективності виробничої інфраструктури. Вплив ефективного функціонування інфраструктури на ефективність виробничого процесу на підприємстві. Шляхи підвищення ефективності виробничої інфраструктури.</p> <p>Склад соціальної інфраструктури підприємства та її відмінності від виробничої. Історія становлення соціальної інфраструктури підприємств України. Сучасні тенденції розвитку соціальної інфраструктури. Проблеми утримання соціальної інфраструктури, джерела фінансування витрат на її утримання. Соціальна інфраструктура і ефективність підприємства. Форми оптимізації витрат на утримання соціальної інфраструктури.</p> <p>Основні напрями розвитку виробничої і соціальної інфраструктури. Особливості формування інфраструктури в ринкових умовах. Законодавче забезпечення розвитку виробничої і соціальної інфраструктури.</p>	Лекція F2F	Презентація	1, 4, 5, 7, 10, 17, 18, 19, 20, 21, 22	Передивитись презентацію, 1 год.
Тиж. 3. 13 березня 2 акад. год.	<p>Тема 1. Агрпромисловий комплекс України</p> <ul style="list-style-type: none"> - опитування з питань семінарського заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань з теми заняття; - групове обговорення питань семінару. 	Семінарське заняття (індивідуальна та групова робота) F2F	Опорний конспект лекцій, робочий зошит	1, 4, 5, 7, 18, 20, 21, 22	<ul style="list-style-type: none"> - Опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування. - Вирішення тестових завдань з теми заняття. - Групове обговорення питань семінару

<p>Тиж. 3. 13 березня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 2. Структура АПК та напрями її збалансованого розвитку. - опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення ситуаційних задач з теми заняття; - обрахунки економічних показників з теми заняття; - вирішення тестових завдань з теми заняття.</p>	<p>Практичне заняття (індивідуальна та групова робота) F2F</p>	<p>Опорний конспект лекцій, методичні вказівки</p>	<p>1, 4, 5, 7, 18, 20, 21, 22</p>	<p>- Опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування. - Вирішення ситуаційних задач з теми заняття. - Обрахунки економічних показників з теми заняття. - Вирішення тестових завдань з теми заняття.</p>
<p>Тиж. 5. 25 березня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 5. Природоохоронна діяльність підприємств АПК Особливості агропромислового природокористування. Основні напрями природоохоронної діяльності підприємств АПК. Система природоохоронних заходів. Запровадження економічного механізму стимулювання виробництва екологічно чистої продукції АПК і покарань за шкоду, завдану природі й людині (платне користування природними ресурсами, штрафи за викиди і скиди шкідливих речовин, пільгове оподаткування за умови позитивного балансу у ґрунті гумусу, підвищення ціни на продукцію високої якості тощо). Ефективність і організаційно-економічний механізм управління природоохоронною діяльністю підприємств АПК.</p>	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація</p>	<p>1, 4, 5, 7, 18, 20, 21, 22</p>	<p>Передивитись презентацію, 1 год.</p>

	<p>Тема 6. Спеціалізація підприємств АПК їх галузева структура</p> <p>Сутність розміщення, спеціалізації агропромислового виробництва, фактори, що впливають на них, та особливості в розміщенні і спеціалізації сільського господарства та переробної промисловості. Розміщення сільського господарства як форма суспільного поділу праці. Показники розміщення сільськогосподарського виробництва. Особливості і фактори розміщення сільського господарства. Основні принципи розміщення сільського господарства. Раціональне розміщення сільського господарства, його суть і завдання. Наближення виробництва сільськогосподарської продукції до місця її споживання. Врахування рівня розвитку транспорту і стану шляхів. Самозабезпечення регіонів України основними видами продовольства. Показники економічної ефективності розміщення сільськогосподарського виробництва. Завдання дальшого вдосконалення розміщення сільського господарства.</p> <p>Форми спеціалізації в сільському господарстві, їх еволюція та основні проблеми поглиблення спеціалізації і забезпечення збалансованого розвитку рослинницьких і тваринницьких галузей в умовах функціонування різних організаційних форм господарювання і швидкого розширення масштабів виробництва агропромисловими холдингами.</p> <p>Зміст поняття «галузь сільського господарства» і методичні підходи до визначення галузевої структури аграрних підприємств, основні ознаки головних, додаткових і підсобних галузей, а також специфічні й узагальнені показники оцінювання ефективності галузевої структури в умовах її стабільності і зміни співвідношення окремих галузей. Визначення ефекту від структурних зрушень у співвідношенні галузей аграрних підприємств. Вибір галузей і оцінювання альтернатив за формування галузевої структури підприємства. Типи спеціалізованих господарств. Рівень і економічна ефективність спеціалізації сільськогосподарського виробництва.</p> <p>Сутність спеціалізації, кооперування і комбінування у переробному виробництві і сучасні проблеми розвитку даних форм суспільної організації виробництва в умовах широкомасштабної економічної концентрації агропромислового виробництва і глобалізації.</p> <p>Сутність організаційної структури підприємства, відмінності між їх структурними і відокремленими підрозділами, актуальність створення останніх з них в АПК нового типу. Сутність і роль для економіки</p>	Лекція F2F	Презентація	1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 14, 15, 18, 20, 21, 22	Передивитись презентацію, 1 год.
--	--	---------------	-------------	--	--

<p>Тиж. 5. 25 березня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 7. Агропромислова інтеграція та кооперація і організаційні форми її вияву</p> <p>Сутність агропромислової інтеграції, вертикальної агропромислової інтеграції, істотні її риси і різновиди та джерела виникнення синергічного ефекту. Агропромислова інтеграція та її роль у формуванні та розвитку АПК. Агропромислова інтеграція як об'єктивний процес, зумовлений розвитком продуктивних сил.</p> <p>Передумови і фактори агропромислової інтеграції (поглиблення поділу праці в агропромисловому секторі економіки; розвиток спеціалізації і посилення індустріалізації сільськогосподарського виробництва). Взаємозумовлений вплив факторів агропромислової інтеграції та територіальна диференціація їхньої дії. Види агропромислової інтеграції: горизонтальна і вертикальна; галузева горизонтальна – аграрна і промислова; галузева вертикальна – аграрна і промислова; міжгалузева вертикальна – агропромислова, промислово-торговельна.</p> <p>Сутність вертикальної агропромислової координації, необхідність і механізм її здійснення, що враховує і забезпечує збалансованість економічних інтересів переробних підприємств і сільськогосподарських товаровиробників.</p> <p>Сільськогосподарські виробничі та обслуговуючі кооперативи: сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку.</p> <p>Об'єднання підприємств: мета, види, переваги. Сучасний стан і перспективи розвитку агропромислових підприємств. Холдинги в агропромисловому виробництві.</p> <p>Напрями здійснення капіталізації сільського господарства, масштаби виникнення і діяльності АПФ нового типу, переваги і загрози їх функціонування, напрями державного регулювання подальшого розвитку.</p>	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація</p>	<p>1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 14, 15, 18, 20, 21, 22</p>	<p>Передивитись презентацію, 1 год.</p>
--	--	-----------------------	--------------------	---	---

	<p>Тема 8. Формування та розвиток агропромислових кластерів</p> <p>Кластери як нова форма організації економічного простору. Типологія і структура економічних кластерів. Кластерна організація регіональної економіки: переваги і недоліки. Кластерна політика як інструмент підвищення конкурентоспроможності територіальних економічних систем. Державні ініціативи в кластерній політиці розвитку АПК.</p> <p>Формування агрокластерів в стратегії регіонального розвитку. Сутність і економічний зміст кластерів в АПК. Доцільність і можливості розвитку регіональних агропромислових формувань на засадах кластеру та агропромислової інтеграції кооперативного типу з урахуванням світового досвіду. Зарубіжний і вітчизняний досвід кластерного розвитку АПК. Переваги від кластеризації в АПК України.</p> <p>Регіональні передумови формування агропромислових кластерів. Принципи організації діяльності кластерних об'єднань. Ризики та бар'єри кластерного розвитку для АПК України. Моделювання регіональних кластерів в АПК.</p>	Лекція F2F	Презентація	1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22	Передивитись презентацію, 1 год.
Тиж. 5. 27 березня 2 акад. год.	<p>Тема 3. Продовольчий підкомплекс АПК</p> <p>- опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування;</p> <p>- вирішення ситуаційних задач з теми заняття;</p> <p>- обрахунки економічних показників з теми заняття;</p> <p>- вирішення тестових завдань з теми заняття.</p>	Практичне заняття (індивідуальна та групова робота) F2F	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1, 4, 5, 7, 17, 18, 20, 21, 22	- Опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування. - Вирішення ситуаційних задач з теми заняття. - Обрахунки економічних показників з теми заняття. - Вирішення тестових завдань з теми заняття.
Тиж. 5. 27 березня 2 акад. год.	<p>Тема 4. Виробнича і соціальна інфраструктури АПК</p> <p>- опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування;</p> <p>- вирішення ситуаційних задач з теми заняття;</p> <p>- обрахунки економічних показників з теми заняття;</p> <p>- вирішення тестових завдань з теми заняття.</p>	Практичне заняття (індивідуальна та групова робота) F2F	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1, 4, 5, 7, 10, 17, 18, 19, 20, 21, 22	- Опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування. - Вирішення ситуаційних задач з теми заняття. - Обрахунки економічних показників з теми заняття. - Вирішення тестових завдань з теми заняття.

Тиж. 7. 06 квітня 2 акад. год.	<p>Тема 7. Агропромислова інтеграція та кооперація і організаційні форми її вияву</p> <ul style="list-style-type: none"> - опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення ситуаційних задач з теми заняття; - обрахунки економічних показників з теми заняття; - вирішення тестових завдань з теми заняття. 	Практичне заняття (індивідуальна та групова робота) F2F	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 14, 15, 18, 20, 21, 22	<ul style="list-style-type: none"> - Опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування. - Вирішення ситуаційних задач з теми заняття. - Обрахунки економічних показників з теми заняття. - Вирішення тестових завдань з теми заняття.
Тиж. 7. 06 квітня 2 акад. год.	<p>Тема 8. Формування та розвиток агропромислових кластерів</p> <ul style="list-style-type: none"> - опитування з питань семінарського заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення тестових завдань з теми заняття; - групове обговорення питань семінару. 	Семінарське заняття (індивідуальна та групова робота) F2F	Опорний конспект лекцій, робочий зошит	1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22	<ul style="list-style-type: none"> - Опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування. - Вирішення тестових завдань з теми заняття. - Групове обговорення питань семінару.
Тиж. 7. 08 квітня 2 акад. год.	<p>Тема 9. Концентрація виробництва в АПК</p> <p>Сутність концентрації агропромислового виробництва, показники її виміру, тенденції розвитку та вплив на економіку підприємств.</p> <p>Форми і особливості концентрації виробництва у сільському господарстві. Показники концентрації і оптимальні розміри сільськогосподарського виробництва. Поєднання великих і дрібних господарств за умов багатоукладної економіки. Економічна і соціальна ефективність концентрації сільськогосподарського виробництва та методика її визначення.</p> <p>Зміст і напрями здійснення економічної концентрації в АПК, сучасний її стан і загрози надконцентрації агропромислового виробництва і земельних ресурсів.</p> <p>Трактування концентрації (монополізації) товарних ринків, методичні підходи до її виміру та законодавчі акти щодо захисту економічної конкуренції.</p>	Лекція F2F	Презентація	1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22	Передивитись презентацію, 2 год.

<p>Тиж. 7. 08 квітня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 10. Диверсифікація діяльності підприємств АПК Сутність диверсифікації, її форми і види в аграрних і переробних підприємствах. Диверсифікація переробних підприємств її передумови та особливості. Переваги і загрози диверсифікації аграрних і переробних підприємств. Зв'язок диверсифікації з агропромисловою інтеграцією та підходи до оцінювання доцільності її здійснення. Методика визначення рівня диверсифікації підприємств та його аналіз за кількістю товарних галузей та співвідношенням їх вкладу в чистий дохід (виручку) підприємства. Оцінка ситуацій щодо впливу диверсифікації на економіку підприємств. Методичні підходи до визначення й аналізу рівня диверсифікації підприємств. Методичний підхід до оцінки ситуацій щодо впливу диверсифікації на економіку підприємств (матриця «прибутковість-диверсифікація»).</p>	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація</p>	<p>1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22</p>	<p>Передивитись презентацію, 2 год.</p>
<p>Тиж. 7. 10 квітня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 9. Концентрація виробництва в АПК - опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення ситуаційних задач з теми заняття; - обрахунки економічних показників з теми заняття; - вирішення тестових завдань з теми заняття.</p>	<p>Практичне заняття (індивідуальна та групова робота) F2F</p>	<p>Опорний конспект лекцій, методичні вказівки</p>	<p>1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22</p>	<p>- Опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування. - Вирішення ситуаційних задач з теми заняття. - Обрахунки економічних показників з теми заняття. - Вирішення тестових завдань з теми заняття.</p>
<p>Тиж. 7. 10 квітня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 10. Диверсифікація діяльності підприємств АПК - опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування; - вирішення ситуаційних задач з теми заняття; - обрахунки економічних показників з теми заняття; - вирішення тестових завдань з теми заняття.</p>	<p>Практичне заняття (індивідуальна та групова робота) F2F</p>	<p>Опорний конспект лекцій, методичні вказівки</p>	<p>1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22</p>	<p>- Опитування з питань практичного заняття у вигляді бліц-опитування. - Вирішення ситуаційних задач з теми заняття. - Обрахунки економічних показників з теми заняття. - Вирішення тестових завдань з теми заняття.</p>

10. Система оцінювання та вимоги

10.1. Денна форма навчання

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 100, які розподіляються наступним чином:

- активність роботи протягом семестру не може перевищувати 60 балів;
- виконання модульних завдань (2 модулі) – не більше 40 балів.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
2. Виконання модульних завдань.

(1) При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, правильність написання письмового контролю на семінарському занятті; результати бліц-опитування.

Система оцінювання активності роботи:

- а) відповідь з питань семінарів – 0; 1; 2; 3; 4 бали.
- б) змістовні доповнення при обговоренні питань семінарів – 0,5 бала.
- в) бліц-опитування – 0,5; 1 бал.
- г) письмовий контроль – 0; 1; 2; 3; 4 бали.

(2) При контролі виконання модульних завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем певного модуля. Модульний контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Система оцінювання виконання завдань модуля: – 0-20 балів.

За використання недозволених джерел і підказок студент отримує 0 балів.

1. На модульний контроль виноситься 40 тестових питань. За 1 вірно вирішене тестове питання студент отримує 0,5 бала.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль з дисципліни «Економіка АПК» здійснюється у формі заліку.

Розподіл балів

при рейтинговій системі оцінювання з дисципліни „Економіка АПК”, для якої передбачено підсумковий контроль залік (денна форма навчання)

Модулі	Модуль 1					Модуль 2							Загальна сума балів		
Кількість балів за модуль	50					50									
Змістовний модуль	ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5	МК 1	ЗМ 6	ЗМ 7	ЗМ 8	ЗМ 9	ЗМ 10	МК 2			
Кількість балів за змістовний модуль	5	5	5	5	5	20	5	5	5	5	5	20	100		
в т.ч. за видами робіт:															
- практичні заняття	4	4	4	4	4		4	4	4	4	4		4	4	
- виконання СРС	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	
- інші види робіт															

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

Базова

1. Аграрна економіка: Підручник / За ред. Д.К. Семенди та О.І. Здоровцова. Умань, 2005. 318 с.
2. Андрійчук В.Г. Економіка аграрного підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. / В.Г. Андрійчук. К.: КНЕУ, 2000. 355с.
3. Андрійчук В.Г. Економіка аграрного підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Видання друге, доповнене і перероблене. / В.Г. Андрійчук. К.: КНЕУ, 2010 р. 355с.
4. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: Підручник. / В.Г. Андрійчук. К.: КНЕУ, 2013. 732.
5. Економіка підприємства: Альбом наочних матеріалів: навчальний посібник / Д.К. Семенда, О.Л. Бурляй, М.А. Коротєєв та ін. Умань: Видавець "Сочінський", 2009. 228 с.
6. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Г.О. Швиданенко, С.Ф. Покропивний, С.М. Клименко та ін. К.: КНЕУ, 2000. 248 с.
7. Економіка підприємства: Підручник / Д.К. Семенда, О.Л. Бурляй, М.А. Коротєєв, О.В. Семенда. Умань: Видавець "Сочінський", 2014. 476 с.
8. Семенда Д.К. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. / Д.К. Семенда. Умань, 2006. 228с.

Допоміжна

9. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз: Монографія. К.: КНЕУ, 2005. 292с.
10. Дієсперов В.С. Економіка сільськогосподарської праці. / В.С. Дієсперов. К.: ІАЕ УААН, 2004. 488 с.
11. Коваленко Ю.С. Сільськогосподарське підприємство в ринковому середовищі. К.: ІАЕ УААН, 2000. 200 с.
12. Макконелл К.Р. Економікс: В 2-х томах. / К.Р. Макконелл, С.Л. Брю. М.: Республіка, 1992. Т.2. С. 238-249.
13. Немп В.М. Планування на аграрному підприємстві. / В.М. Немп. К.: КНЕУ, 2009. 370 с.
14. Основи аграрного підприємства / За ред. М.Й. Маліка. К.: Інститут аграрної економіки, 2000. 582 с.
15. Федоров М.М. Економічні проблеми земельних відносин. / М.М. Федоров. К.: ІАЕ УААН, 1998. 293 с.
16. Формування ринків матеріальних ресурсів АПК / За ред. чл.-кор. УААН Підлісецького Г.М. К.: ІАЕ УААН, 2001. 428 с.
17. Формування та функціонування ринку агропромислової продукції: Практичний посібник / За ред. П.Т. Саблука. К.: ІАЕ УААН, 2000. 556 с.
18. Хорунжий М.Й. Організація агропромислового комплексу. / М.Й. Хорунжий – К.: КНЕУ, 2010. 340 с.
19. Ціни, витрати, прибутки агровиробництва та інфраструктура продовольчих ринків України / За ред. акад. Шпичака О.М. К.: ІАЕ, 2011. 340 с.

Інформаційні ресурси

20. Аграрний сектор України – agroua.net
21. Державна служба статистики України – www.ukrstat.gov.ua
22. ННЦ «Інститут аграрної економіки» – www.iae.kiev.ua
23. Сайт журналу «Пропозиція» – www.propozitsiya.com